

Nacrt Prijedloga izmjena i dopuna Statuta HPS-a radi usklađenja sa Zakonom o sportu (NN 141/2022)

Sa ciljem ispunjenja obveze usklađenja Statuta HPS-a sa Zakonom o sportu, Zakonom o udrugama i Statutom Hrvatskog olimpijskog odbora potrebno je provesti postupak izmjene i dopune Statuta Hrvatskog planinarskog saveza.

Na početku 2023. godine stupio je na snagu Zakon o sportu, te je istodobno izmijenjen i Zakon o udrugama. Zakonom o sportu određeno je da se statuti svih sportskih udruga trebaju uskladiti s tim zakonom koji je donio niz novosti u pogledu uređenja zadaća i ovlasti nacionalnih sportskih saveza. Vezano uz navedeno, nacionalni sportski savezi su tada preko Hrvatskog olimpijskog odbora od Ministarstva turizma i sporta zatražili informaciju što se konkretno treba mijenjati u statutima sportskih saveza, odnosno koje su to nove odredbe koje već nisu sadržane u statutima, ili koje odredbe treba ukloniti. Nakon pribavljenih mišljenja od Ministarstva turizma i sporta, HOO je pristupio izmjeni svojega statuta i u svibnju 2023. dostavio nacionalnim sportskim savezima uputu za usklađivanje, kao i predložak odnosno primjer statuta usklađenog s Zakonom o sportu kao osnovu za izradu novih statuta nacionalnih sportskih saveza.

Međutim, i nakon toga, a i nakon donošenja Zakona i usklađenja Statuta HOO-a ostalo je nejasnoća o tome što je točno potrebno otkloniti, dodati ili izmijeniti u Statutu HPS-a da bi on bio usklađen sa Zakonom, odnosno što u važećem Statutu eventualno nije u skladu sa novim Zakonom. Ta pitanja proizlaze iz specifičnosti planinarstva, koje nema natjecateljska obilježja (osim u uskom segmentu lednog penjanja). Izvršni odbor HPS-a o tim je pitanjima raspravljao na 1. sjednici 19. lipnja 2023.

Još ranije, kod donošenja Zakona o sportu, HPS je iznio svoja zapažanja i prijedloge, te dao objašnjenje i primjere da neke od odredbi nisu primjenjive na planinarstvo s obzirom na specifičnosti planinarskog sporta. U tom smislu, HPS je poduzeo i učinio sve što je bilo moguće da upozori nadležna tijela na slabosti i neprimjenjivost nekih odredbi.

Zakonom o sportu koji je u primjeni od 1. 1. 2023. uređeno je da su nacionalni sportski savezi nositelji određenih javnih ovlasti, pa kao tijela javne vlasti imaju i druge obveze koje se odnose na organiziranje natjecanja, uređenja statusa i licenci natjecatelja i stručnih kadrova u sportu i slično. Nova obveza od 2023. je i unos podataka o sportašima i klubovima u Nacionalnom informacijskom sustavu u sportu, a koji djelomično zamjenjuje nekadašnji Registar sportskih djelatnosti, koju su vodile jedinice lokalne samouprave. Nacionalni sportski savezi dobili su Zakonom i nove nadležnosti i zadaće u pogledu rješavanja sporova u sportu.

Za sve klubove i natjecatelje koji se natječu obveza je dostava podataka prema nacionalnom sportskom savezu, a također i obavljanje zdravstvenih pregleda sukladno uvjetima iz Zakona o sportu. Imajući u vidu te obveze Izvršni odbor HPS-a donio je odluku kojom je Komisiju za alpinizam obavezao redovito prikupljati i u Ured HPS-a na zahtjev dostaviti podatke o svim sportašima (ime, prezime, OIB, ime kluba) koji sudjeluju u pripremama i natjecanjima radi ispunjenja obveze Saveza da unese i ažurira podatke o sportašima u Informacijski sustav o sportu. Komisija za alpinizam i sportaši upozoreni su da

na natjecanjima mogu sudjelovati isključivo članovi registrirani kao sportaši, a koji moraju imati liječničku potvrdu sukladno Zakonu o sportu.

Jedna od javnih ovlasti i ujedno obveza nacionalnih sportskih saveza je donošenje općeg akta o sustavu natjecanja u sportu za koji su nadležni. U svrhu ispunjenja obveza nacionalnog sportskog saveza koje proizlaze iz Zakona o sportu priređen je i 2024. odlukom Skupštine donesen Pravilnik o sustavu natjecanja u HPS-u koji pruža okvir za organizaciju i provedbu svih vrsta natjecanja u sportu planinarstvo.

Za planinarstvo je posebno značajna odluka Ministarstva turizma i sporta donesena 2023. na temelju članka 28. Zakona o sportu, kojim je planinarstvo (osim lednog penjanja) izuzeto iz primjene odredbi koje se odnose na stručne kadrove u sportu. Time je, na traženje HPS-a, riješen problem na koji je HPS godinama upirao i ispunjen jedan od bitnih elemenata za nesmetano funkcioniranje planinarskih udruga i provedbu planinarskih djelatnosti.

Imajući u vidu sva dostupna saznanja o obvezama HPS-a u svojstvu nacionalnog sportskog saveza nadležnog za sport „planinarstvo“ prema Nomenklaturi sportova i sportskih grana, Izvršni odbor HPS-a priredio je nacrt prijedloga izmjena i dopuna Statuta HPS-a. Za tu svrhu korišten je predložak nacrtu odluke o izmjenama i dopunama Statuta kojega je sastavio i nacionalnim sportskim savezima poslao Hrvatski olimpijski odbor.

Sam način donošenja Statuta HPS-a i njegovih izmjena uređen je člancima 29. i 70. Statuta HPS-a, a obuhvaća i pribavljanje primjedbi i prijedloga članica HPS-a te mišljenja HOO-a, koje se pokreću odlukom Izvršnog odbora HPS-a.

Važno je naglasiti da predložene izmjene i dopune u fokusu imaju isključivo usklađenja sa Zakonom o sportu i Zakonom o udrugama, bez mijenjanja unutarnjeg ustroja i ciljeva HPS-a.

Predsjednik Izvršnog odbora HPS-a
izv. prof. dr. sc. Igor Eterović

PRIJEDLOG ODLUKE:

Na temelju članaka 29. i 70. Statuta Hrvatskog planinarskog saveza, nakon pribavljenih primjedbi i prijedloga udruga članica Hrvatskog planinarskog saveza i mišljenja Hrvatskog olimpijskog odbora, Skupština Hrvatskog planinarskog saveza na svojoj 38. sjednici, dana _____ donosi:

ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNAMA STATUTA HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

Statut Hrvatskog planinarskog saveza mijenja se i dopunjuje kako slijedi u daljnjim točkama:

1. Mijenja se preambula Statuta, tako da glasi:

Na temelju članka 13. Zakona o udrugama (Narodne novine 74/14, 70/17., 98/19. i 151/22) i članka 37. Zakona o sportu (Narodne novine 141/22) i članaka 29. i 70. Statuta Hrvatskog planinarskog saveza Skupština Hrvatskog planinarskog saveza donosi:

2. Mijenja se članak 5., stavak 1. tako da glasi:

(1) Savez ima svojstvo pravne osobe i upisuje se u Registar udruga Republike Hrvatske, Registar neprofitnih organizacija i Evidenciju pravnih osoba u sportu.

3. Mijenja se i dopunjava članak 16., stavak 1, tako da se brišu alineje:

- poticanje i nadgledanje sporta planinarstvo na području Republike Hrvatske,
- utvrđivanje sustava, uvjeta i organizacije sportskih natjecanja u planinarstvu,
- sudjelovanje u provedbi javnih potreba sporta u Republici Hrvatskoj i u provedbi nacionalnog programa sporta

a iza alineje „organiziranje nacionalnih sportskih prvenstava u planinarstvu, neposredno ili preko svojih članica, te međunarodnih i drugih natjecanja i priredbi,“ dodaju se nove alineje:

- poticanje i promicanje planinarstva u skladu s aktima strateškog planiranja razvoja sporta na nacionalnoj razini, odnosno nacionalnom strategijom razvoja sporta i nacionalnim planom razvoja sporta
- utvrđivanje sustava, uvjeta i organizacije sportskih natjecanja u planinarstvu, u skladu s načelima i elementima sustava koje je općim aktom utvrdio Hrvatski olimpijski odbor a prema pravilima sporta i normama međunarodnih sportskih udruženja
- organiziranje i vođenje sportskih natjecanja u natjecateljskim disciplinama planinarstva
- donošenje odluke o organiziranju sustava sportskih natjecanja za područje više država ili više inozemnih regija
- donošenje odluke o sudjelovanju sportskih klubova i sportaša iz Republike Hrvatske u višedržavnim ili inozemnim regionalnim sustavima natjecanja u natjecateljskim disciplinama planinarstva
- donošenje odluke o organizaciji i organiziranje sportskih natjecanja za područje države, u skladu s aktom Saveza kojim se utvrđuju sustav, uvjeti i organizacija sportskih natjecanja u planinarstvu
- promicanje stručnog rada u sportu i skrb o osposobljavanju i usavršavanju stručnih djelatnika u planinarstvu

- stručno usavršavanje i licenciranje stručnih kadrova u planinarstvu
- vođenje stručnih i administrativnih poslova vezano uz osobe koje obavljaju stručne poslove u sportu,
- sudjelovanje u borbi protiv dopinga, korištenja supstanci i zabranjenih postupaka u planinarstvu, a u skladu sa Svjetskim kodeksom protiv dopinga, uključujući i poštivanje pravila nacionalnog tijela nadležnog za borbu protiv dopinga, a osobito vezano uz provedbu testiranja u natjecateljskim sportskim disciplinama planinarstva
- skrb o zdravstvenoj zaštiti sportaša
- skrb o nacionalnim sportskim ekipama u natjecateljskim disciplinama planinarstva
- suradnja s odgovarajućim krovnim međunarodnim udruženjima,
- briga za održivi razvoj sporta
- skrb o sportsko rekreativnim aktivnostima u planinarstvu
- sudjelovanje u prikupljanju i ažuriranju informacija za Nacionalni informacijski sustav u sportu
- na traženje tijela državne uprave nadležnog za sport daje prethodno mišljenje o postojanju interesa za prijam u hrvatsko državljanstvo fizičke osobe u sustavu sporta koja je strani državljanin
- sudjelovanje u provedbi programa javnih potreba sporta u Republici Hrvatskoj
- poticanje etičkih i moralnih načela, poštivanje ljudskog dostojanstva, fair playa, tolerancije, zaštite djece u sportu, nenasilja i kulture sporta
- poduzimanje mjera protiv svih oblika diskriminacije i nasilja u sportu
- zalaganje za ravnopravnost spolova u sportu
- utvrđivanje i djelovanje na pitanjima koja se odnose na registraciju, status i stegovnu odgovornost sportaša i drugih stručnih osoba u planinarstvu
- obavljanje i drugih poslova i djelatnosti određenih zakonom, Statutom odnosno drugim općim aktima Saveza.

4. Iza članka 16. dodaju se novi članci 16.a i 16.b, koji glase:

Članak 16.a

Savez ima javnu ovlast za donošenje općih akata, kojim se uređuje:

- sustav natjecanja u planinarstvu i to najmanje jednu godinu prije početka primjene tog sustava
- materijalni, tehnički i stručni uvjeti za učlanjenje sportskih klubova u članstvo Saveza
- način licenciranja stručnih kadrova u planinarstvu sukladno Zakonu o sportu
- način registracije sportaša
- prava i obveze sportaša i sportskih klubova članica Saveza
- pravo nastupa stranih sportaša za sportske klubove u planinarstvu u Republici Hrvatskoj
- disciplinska odgovornost osoba u sustavu planinarstva
- prava i obveze sportskih sudaca i zdravstvenih djelatnika
- druga pitanja iz nadležnosti Saveza sukladno Zakonu o sportu te pravilima međunarodnog i europskog saveza za planinarstvo.

Članak 16.b

Savez, kao pravna osoba koja djeluju u sustavu sporta, dužan je poduzimati mjere zaštite djece u sportu te o svakom kršenju prava djece, posebice svim oblicima nasilja

nad djecom, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja djece u sportu obavijestiti policiju, nadležno tijelo za socijalnu skrb odnosno druga nadležna tijela.

5. Alineja 5. stavka 1. članka 28. (sada članka 30.) „– koji nemaju prepreke iz članka 13. i članka 46. stavka 5. Zakona o sportu“ se briše a njezino mjesto dodaje se alineja koja glasi:
 - koje nemaju zapreke iz članka 111. stavci 1. i 2. odnosno iz članka 114. Zakona o sportu
6. Članak 29. mijenja se tako da se alineja „utvrđuje strategiju razvoja planinarstva u RH“ dopunjuje riječima „u skladu s aktima strateškog planiranja razvoja sporta na nacionalnoj razini“, a nakon alineje „donosi odluku o udruživanju u međunarodne i nacionalne sportske organizacije“ dodaje nova alineja:
 - utvrđuje materijalne, tehničke i stručne uvjete za učlanjenje sportskih klubova u članstvo Saveza
7. Članak 35. mijenja se tako da se 4. alineja „– da nema prepreke iz članka 13. i članka 46. stavak 5. Zakona o sportu,“ briše i umjesto nje dodaje se alineja koja glasi:
 - da nema zapreke iz članka 111. stavci 1. i 2. odnosno iz članka 114. Zakona o sportu i članka 19. stavci 2. i 3. Zakona o udrugama
8. Članak 39. mijenja se tako da se iza alineje „– odluku o promjeni adrese Saveza“ dodaju nove alineje:
 - odluku o organiziranju sustava sportskih natjecanja u natjecateljskim disciplinama u planinarstvu za područje više država ili više inozemnih regija
 - odluku o sudjelovanju sportskih klubova i sportaša iz Republike Hrvatske u višedržavnim ili inozemnim regionalnim sustavima natjecanja u natjecateljskim disciplinama u planinarstvu
 - odluku o organizaciji i organiziranje sportskih natjecanja u natjecateljskim disciplinama u planinarstvu za područje države, u skladu s aktom Saveza kojim se utvrđuju sustav, uvjeti i organizacija sportskih natjecanja u planinarstvu
 - opći akt kojim se utvrđuje način licenciranja stručnih kadrova sukladno Zakonu o sportu, uključujući i sustav mentoriranja
 - opći akt o registraciji sportaša
 - opći akt kojim se utvrđuju prava i obveze sportaša i udruga članica Saveza
 - opći akt o pravu nastupa stranih sportaša za sportske klubove u natjecateljskim disciplinama planinarstva u Republici Hrvatskoj
 - opći akt o disciplinskoj odgovornosti osoba u sustavu planinarstva
 - opći akt o pravima i obvezama sportskih sudaca, zdravstvenih djelatnika, kao i o uvjetima koje treba ispunjavati osoba koja kao službena osoba sudjeluje u organiziranju i vođenju sportskog natjecanja u natjecateljskim disciplinama planinarstva
 - opći akt o stručnom nadzoru udruga članica Saveza
 - opće akte za druga pitanja iz svoje nadležnosti sukladno Zakonu o sportu te pravilima Međunarodne federacije za penjanje i planinarstvo (UIAA) i Europske planinarske asocijacije (EUMA).

- opće akte koji reguliraju pitanja iz nadležnosti Izvršnog odbora, te opće akte o pitanjima iz područja djelovanja Saveza, koja nisu u nadležnosti Skupštine ili kojeg drugog tijela Saveza u skladu s odredbama ovog Statuta,
9. Članak 57. (sada članak 59.) Statuta mijenja se tako da se 4. alineja „– da nema prepreke iz članka 13. i članka 46. stavak 5. Zakona o sportu,“ briše i umjesto nje dodaje se alineja koja glasi:
- da nema zapreke iz članka 111. stavci 1. i 2. odnosno iz članka 114. Zakona o sportu i članka 19. stavci 2. i 3. Zakona o udrugama
10. U članak 61. Statuta dodaje se novi stavak (9):
- (9) Godišnji financijski izvještaj Saveza, usvaja Skupština i predaje se Ministarstvu financija, odnosno drugoj instituciji koju Ministarstvo financija ovlasti za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja, a javno se objavljuje putem Registra neprofitnih organizacija i unosi u Nacionalni informacijski sustav u sportu.
11. Nakon članka 65. dodaje se novi naslov „7. JAVNOST RADA“ i novi članak
- Članak 65.a
- Savez je dužan javno objaviti Statut Saveza, popis članica Saveza, kao i opće akte kojim se utvrđuju:
- sustav natjecanja u planinarstvu i to najmanje jednu godinu prije početka primjene tog sustava
 - materijalni, tehnički i stručni uvjeti za učlanjenje planinarskih udruga u članstvo Saveza
 - način licenciranja stručnih kadrova u planinarstvu sukladno Zakonu o sportu
 - način registracije sportaša
 - prava i obveze sportaša i udruga članica Saveza
 - pravo nastupa stranih sportaša u natjecateljskim disciplinama planinarstva u Republici Hrvatskoj
 - disciplinska odgovornost osoba u sustavu planinarstva
 - prava i obveze sportskih sudaca i zdravstvenih djelatnika,
 - druga pitanja iz nadležnosti Saveza sukladno Zakonu o sportu te pravilima Međunarodne federacije za planinarstvo i penjanje (UIAA) i Europske planinarske asocijacije (EUMA).
- Savez javno objavljuje standarde i dimenzije borilišta s popratnim prostorijama za sportsku građevinu za ledno penjanje, kao i propozicije međunarodne federacije za planinarstvo i penjanje vezane uz sportske građevine.
12. brojevi u naslovima „7. UNUTARNJI NADZOR“, 8. NAČIN RJEŠAVANJA SPOROVA/SUKOBA INTERESA UNUTAR SAVEZA“, „9. PRESTANAK RADA SAVEZA“ i „10. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE“ povećavaju se za jedan broj.
13. U članak 69. nakon stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:
- (3) Osoba koja se bira za likvidatora Saveza treba imati potrebnu stručnost i iskustvo, s obzirom na nadležnosti likvidatora te ne smije imati zapreke iz članka 19. stavci 2. i 3. Zakona o udrugama.
- Dosadašnji stavak (3) članka 69. postaje stavak (4).

13. Ostale odredbe Statuta Saveza ostaju nepromijenjene.
14. Ova Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Saveza stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od dana upisa u Registar udruga Republike Hrvatske.
15. Slijedom ove Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Saveza sastavit će se pročišćeni tekst Statuta Saveza.

Predsjednik Hrvatskog planinarskog saveza
Darko Berljak